

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2026, NUMMER 120

Datum	3 september 2026
Van	College B&W
Behandeld door	Vera Scholten
E-mailadres	vera.scholten@utrecht.nl
Kenmerk	34202026
Beleidsveld	Wmo en Welzijn

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2026 nummer 120 van Derk van Bergen (ChristenUnie), Job van den Broek (CDA), Bernadet Veer en Gert Dijkstra (EenUtrecht), Beau Nederhand en Charlotte Passier (Volt), Floris van Eck en Richard Nijhof (VVD) van 29 juni 2026 over Hindernissen Subsidie. Sociale Basis. De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1

Erkent het college dat vrijwilligers essentieel zijn in onze samenleving en dat belangrijk is dat zij goede ondersteuning hebben?

Antwoord 1

Ja, zoals onder andere blijkt uit onze Sociale Visie 2040 (o.a. de verschilmaker Gezond samen leven), Wmo beleidsnota 'Samen leven, samen zorgen 2024-2034; (we blijven de sociale basis versterken door meer vrijwillige inzet te faciliteren), Beleidsnota Jeugd 'Samen opgroeien, samen opvoeden 2025-2034' (voor het versterken van de pedagogische basis realiseren we meer vrijwillige inzet) en het Uitvoeringsprogramma Zorgen voor elkaar 2025-2027 waarin we onder de pijler 'Behouden en realiseren van meer vrijwillige inzet' 11 concrete acties omschrijven.

Vraag 2

In hoeverre ziet het college de nieuwe regeling Sociale Basis als een volwaardige voortzetting van de eerdere regelingen Vrijwillige Inzet en Sociale Prestatie?

Antwoord 2

De subsidieregeling sociale basis is geen voortzetting van eerdere regelingen. Op basis van de door uw raad vastgestelde uitgangspunten van de Hervormingen sociaal domein, de Sociale Visie, en de beleidsnota's en het uitvoeringsprogramma zoals benoemd bij vraag 1 is de subsidieregeling op vrijwel alle onderdelen vernieuwd, zoals de omschrijvingen van de subsidiabele activiteiten, de beoordelingscriteria en alle eisen en voorwaarden. De nieuwe uitgangspunten hebben geleid tot een geheel nieuwe subsidieregeling, op basis waarvan keuzes gemaakt kunnen worden die nodig zijn om onze doelen te bereiken. Alle organisaties konden een aanvraag indienen voor subsidie vanaf 2027, ook organisaties die tot nu toe geen subsidie ontvingen.

Voor de subsidieregelingen Vrijwillige inzet voor elkaar en Sociale prestatie en Dagondersteuning geldt daarnaast dat niet alle activiteiten zijn overgegaan naar de subsidieregeling sociale basis. Een deel van de activiteiten die tot en met 2026 vanuit deze oude regelingen worden gesubsidieerd, worden vanaf 2027 ondergebracht bij het Welzijnswerk, Wmo ondersteuning in de wijk en Vrijwilligersondersteuning, inclusief de overheveling van het daarbij behorende budget. Voor inzage in hoe het budget is verschoven is een 'budget flow chart' als bijlage toegevoegd.

Vraag 3

Welke doelen of activiteiten vallen nu buiten de boot, en hoe verhoudt dit zich tot de ambitie om de sociale basis te versterken?

Antwoord 3

We kunnen in deze fase nog niet zeggen welke activiteiten buiten de boot vallen, omdat de beoordeling van subsidieaanvragen op Categorie A (aanvragen tot en met 35.000 euro per jaar) van de subsidie sociale basis nog bezig is. Tot die uitslagen bekend zijn (uiterlijk 16 oktober) hebben we nog geen volledig beeld.

Bijgevoegd de uitslagen subsidie sociale basis categorie B en C, zodat u inzicht heeft in welke activiteiten geen subsidie hebben gekregen. Zoals omschreven in onze raadsbrief uitslag vierjarige subsidies sociale basis was er onvoldoende budget om alle activiteiten te kunnen honoreren. In totaal ontvangen 63 organisaties subsidie voor één of meerdere activiteiten, voor in totaal 117 activiteiten. Hiermee bereiken we jaarlijks naar verwachting meer dan 50.000 inwoners en 10.000 vrijwilligers, die samen ruim 900.000 vrijwilligersuren realiseren.

Er zijn binnen elke subcategorie diverse waardevolle activiteiten gehonoreerd. Deze activiteiten kenmerken zich door een grote diversiteit, variërend van ontmoetingsaanbod, maatjesprojecten, buurtnetwerken en inloopvoorzieningen tot groepsaanbod. Zij richten zich op een breed scala aan thema's, waaronder kansrijk opgroeien, opvoeden en ouderschap, taal- en digivaardigheid, praktische ondersteuning, financiën, rondkomen en armoede, meedoen en sociale contacten, mentale gezondheid en mantelzorg en zijn verspreid over de gehele stad actief.

Hiermee leggen wij een stevig fundament voor de sociale basis in de stad. Tegelijkertijd kunnen wij niet garanderen dat voor iedere doelgroep of in iedere buurt passend aanbod beschikbaar is. De institutionele sociale basis vervult hierin een belangrijke rol door dit fundament te ondersteunen en als er lacunes in het aanbod worden geconstateerd, het initiatief te nemen om nieuw aanbod te stimuleren of zelf te organiseren indien nodig en mogelijk. Zodra de uitslagen van Categorie A bekend zijn zullen we samen met de stad tot een analyse komen op de vraag welke invloed de uitslagen hebben op het bereiken van onze beleidsdoelstellingen. Dat is een moeilijke vraag om te beantwoorden, omdat de effecten pas in 2027 echt zichtbaar worden. In het coalitieakkoord Voor Uuuu 2026 -2030 is een verhoging afgesproken van het beschikbare budget, oplopend tot 1 miljoen extra in 2030. Gezien de overvraging van de subsidie sociale basis moeten we realistisch zijn; niet alle aanvragen zullen kunnen worden gehonoreerd.

Vraag 4

Welke gevolgen verwacht het college voor vrijwilligersorganisaties en de inwoners die zij ondersteunen?

Antwoord 4

Een afwijzing betekent niet automatisch dat een activiteit moet stoppen. Mogelijke vervolgstappen zijn financiering via andere subsidies of fondsen. We zien dat veel organisaties die zijn afgewezen gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid een aanvraag te doen binnen Categorie A van de subsidieregeling sociale basis. De uitslagen daarvan zijn uiterlijk 16 oktober 2026 bekend.

Wij nemen contact op met organisaties die nu subsidie ontvangen om te bespreken welke mogelijkheden zij zien. Als activiteiten toch moeten stoppen, denken wij mee over alternatief aanbod voor deelnemers en vrijwilligers.

Vraag 5

Op welke manier is de input uit de gesprekken met deelnemers meegenomen in de vormgeving van de subsidieaanvraag?

Antwoord 5

Bij het ontwerpen van de nieuwe subsidieregeling hebben we breed stakeholders betrokken, zoals huidige subsidieaanvragers in de stad maar ook potentiële nieuwe subsidieaanvragers (zoals doorstromers uit het initiatievenfonds of sportaanbieders) en andere partners in het sociaal domein. Ons doel was om hen tijdig te informeren over de aankomende verandering, hen mee te nemen in onze plannen en input ophalen op onze voorstellen (samen stadmaken niveau: peilen). De input vanuit de stad heeft tot verscheidene concrete wijzigingen in de regelingen geleid. Bijvoorbeeld de wens voor een aparte subsidieregeling welzijnsaccommodaties, de mogelijkheid om als natuurlijk persoon op Categorie A aan te vragen en een afwijkende aanvraagdatum voor subsidieaanvragen op

Categorie A. Alle verkregen input hebben we verwerkt in de uiteindelijke opzet van de regeling en is inzichtelijk in de samenstadsamen verslagen (zie bijlagen). We hebben de participatie voor deze regeling in 2 fases georganiseerd:

- In juni 2025 organiseerden we 10 bijeenkomsten met in totaal 103 huidige subsidieontvangers. Dit waren kleine bijeenkomsten per regeling en categorie. Daarnaast organiseerden we een grote bijeenkomst (meer dan 100 deelnemers) met partners uit de institutionele sociale basis, basiszorg en aanvullende zorg.*
- In september 2025 organiseerden we twee kleinere bijeenkomsten (over speeltuinen & welzijnsaccommodaties en over onafhankelijke clientondersteuning) en één grote bijeenkomst op 23 september met meer dan 100 betrokken partijen in de stad.*

Vraag 6

Wat is de totale bezuiniging binnen de sociale basis en welke verwachtingen zijn gewekt richting organisaties? En hoe verhoudt dit zich tot M197 Gebruik de kracht van de samenleving?

Antwoord 6

We herkennen de stelling dat er sprake is van een bezuiniging op de sociale basis niet. In het kader van de hervormingen sociaal domein is er veel budget verschoven tussen aanvullende zorg, basiszorg en sociale basis. De bijgevoegde budget flow chart geeft inzicht in deze verschuivingen. De nieuwe subsidieregeling sociale basis is een belangrijk instrument om onze doelen te behalen, maar staat niet los van de opdrachten zoals die voor Wmo ondersteuning in de wijk (Viantis), het welzijnswerk (WijkWerkUtrecht) en de basiszorg (de buurtteams). Een sterke gemeenschappelijke sociale basis is een belangrijke voorwaarde om onze doelen te behalen. Onder de streep is het budget voor de sociale basis dan ook gegroeid. Tijdens participatiebijeenkomsten is een zo realistisch mogelijk beeld geschetst, waarbij is aangegeven dat het budget voor de subsidieregeling sociale basis in vergelijking met de voorgaande subsidieregelingen licht gegroeid is. M196 roept op om de kracht van de samenleving te gebruiken. De subsidieregeling sociale basis doet dit bij uitstek door vele stichtingen, verenigingen en buurtorganisaties te faciliteren.

Vraag 7

Hoe voorkomt het college dat bezuinigingen lijden tot hogere maatschappelijke kosten op de lange termijn?

Antwoord 7

Zoals aangegeven bij vraag 6 herkennen we niet dat er sprake is van bezuinigingen op de sociale basis. In de Hervormingen sociaal domein, de Sociale Visie en de beleidsnota's waar uw raad mee heeft ingestemd is het doel juist om hogere kosten bij specialistische zorg te voorkomen. Dat neemt niet weg dat er soms pijnlijke keuzes gemaakt moeten worden bij het verdelen van schaarse middelen.

Vraag 8

Hoe kijkt het college terug op de communicatie en het proces rondom de nieuwe aanvraagformulieren, inclusief de verschoven deadlines en de aanvankelijke onduidelijkheid over woord- versus tekenlimieten?

Antwoord 8

Begin 2026 zijn drie informatiebijeenkomsten georganiseerd waarin geïnteresseerden uitgebreid zijn meegenomen in het nieuwe aanvraagformulier en het hele aanvraagproces. De mogelijkheid om de subsidie daadwerkelijk aan te vragen via onze website was vertraagd. In het begin is er gecommuniceerd dat dit vanaf begin februari 2026 zou kunnen. In verband met technische problemen kon dit uiteindelijk pas vanaf begin maart 2026. Daarom is er half februari 2026 een mail uitgegaan naar (destijds 550) geïnteresseerden met daarin ook een Word versie van het aanvraagformulier. Dit konden partijen gebruiken om hun aanvraag goed voor te bereiden. Helaas bleek deze Word versie beperkingen te hebben. Bij het overnemen van aanvragen in de digitale versie van het formulier bleek de gebruikte conversie van maximaal aantal woorden naar maximaal aantal karakters krap voor enkele aanvragers. Er is onderzocht of het aantal karakters omhoog bijgesteld kon worden. Dit bleek niet mogelijk zonder bestaande conceptaanvragen en reeds ingediende aanvragen te corrumperen. We betreuren dat dit voor aanvragers tot extra werk heeft geleid. We hebben inloopsprekuren georganiseerd en ons Subsidiebureau heeft alle binnengekomen vragen beantwoord. Daarmee

denken wij er alles aan gedaan te hebben om beperkingen van het online aanvraagstelsel te compenseren en aanvragers te helpen.

Vraag 9

Waarom is er gekozen voor aanvragen per activiteit, in plaats van voor bepaalde delen of doelen van een organisatie? Herkent het college dat organisaties moeite hadden met het aanvragen per activiteit en de vele deelvragen?

Antwoord 9

We subsidiëren vanuit de subsidie sociale basis activiteiten. Eén organisatie kan vele verschillende activiteiten organiseren. Elke activiteit kan verschillend scoren. Het was aan de aanvrager om te bepalen welke activiteiten logischerwijs als één geheel aangevraagd en beoordeeld moesten worden. Bij de subsidieregelingen Vrijwillige inzet voor elkaar en Sociale Prestatie en Dagondersteuning konden aanvragers één activiteitenplan indienen met al hun activiteiten. Voor aanvragers die deze werkwijze gewend waren kunnen we ons voorstellen dat het lastig was om daar nu een keuze in te moeten maken. We hebben voor deze werkwijze gekozen omdat beoordelen per organisatie tot gevolg zou hebben dat alle activiteiten als geheel beoordeeld moesten worden en dat daar een gemiddelde score uit zou volgen: mogelijk zouden activiteiten die goed aansluiten bij de subsidieregeling buiten de boot vallen omdat hun score omlaag gehaald wordt door minder goed passende andere activiteiten van de organisatie.

Vraag 10

Kunnen (nieuwe) aanvragers ondersteuning krijgen bij het schrijven van aanvraag? Zo ja, op welke manier?

Antwoord 10

De gemeente kan onduidelijkheden met betrekking tot de subsidieregeling verhelderen, maar ondersteuning kan niet vooruit lopen op de beoordeling. Meelezen met een aanvraag en daarop adviseren vanuit de gemeente is daarom niet mogelijk. Aanvragers kunnen wel elkaar advies vragen bij organisaties zoals DOCK, JoU en SportUtrecht, maar het schrijven van de aanvraag kunnen zij niet overnemen.

Vraag 11

Hoe reflecteert het college op de forse tijdsinvestering die de nieuwe procedure heeft gevraagd van vrijwilligersorganisaties, en mogelijke verschillen daarin tussen grotere en kleinere organisaties?

Antwoord 11

Het aanvraagproces inclusief het nieuwe aanvraagformulier heeft ervoor gezorgd dat alle aanvragers de juiste informatie hebben aangeleverd, wat een eerlijk beoordelingsproces mogelijk maakt. Doordat dit nieuw is, kunnen we ons voorstellen dat dit voor aanvragers meer tijd heeft gekost dan andere jaren. Het is een investering die de komende drie jaar niet meer hoeft, afgezien van het actualiseren van het plan. Daarmee is het over een periode van vier jaar geen onredelijke tijdsinvestering, zeker gezien de bedragen waarvoor subsidie is ontvangen. Om tegemoet te komen aan de verschillen tussen grote en kleine organisaties is categorie A toegevoegd, voor subsidieaanvragen van maximaal 35.000 euro. Dit zorgt voor een opbouw van het Initiatievenfonds (zeer laagdrempelig, maximaal 35.000 euro, bij loonkosten niet structureel mogelijk) naar categorie A (maximaal 35.000 euro, structureel mogelijk, één- of tweejarige subsidie, iets hogere drempel in procedure) en categorie B/C (minimaal 35.000 euro, vierjarige subsidie, grotere tijdsinvestering). We hebben een vragenlijst verstuurd aan alle subsidieaanvragers om van hen te horen hoe zij het aanvraagproces hebben ervaren, zodat we van de afgelopen ronde kunnen leren. Bij het categorie A aanvraagformulier hebben we direct een vraag opgenomen om feedback te geven op het aanvraagformulier. Aanvragers hebben het formulier gemiddeld met een 6,8 beoordeeld. We gebruiken alle feedback om het formulier te blijven ontwikkelen.

Vraag 12

Waarom heeft dit niet geleid tot elf, meer algemene vragen?

Antwoord 12

Er is overwogen om 11 algemene vragen te maken, meer in lijn met hoe het digitale Sociale Prestatie en Dagondersteuning formulier vorig jaar functioneerde.

Echter bleek dit vorig jaar bij Sociale Prestatie en Dagondersteuning niet werkzaam:

- *Er was veel overlap onder de antwoorden, aanvragen werden hierdoor erg lang terwijl dit niet nodig was.*
- *Er was verschillende interpretatie van de vragen waardoor er informatie miste die wel nodig was voor een goede beoordeling. Zo werd kwantitatieve data niet eenduidig aangeleverd, waardoor aanvragen hierop niet vergeleken konden worden.*

Het bleek dat niet duidelijk was wat er nu precies gevraagd werd. In het huidige formulier hebben we geprobeerd zo duidelijk mogelijk te maken wat wordt bedoeld per vraag om het zo makkelijk mogelijk voor aanvragers te maken. Zodat dit voor alle aanvragers duidelijk zou zijn, ook voor aanvragers die voor de eerste keer een subsidieaanvraag doorliepen. Zo hebben we ervaringen uit het verleden gebruikt, maar zoals bij vraag 2 aangegeven is er sprake van een geheel nieuwe regeling waarin we andere keuzes maken, zodat er vergelijkbare aanvragen ingediend worden die een eerlijk beoordelingsproces mogelijk maken.

Vraag 13

Hoe zijn de criteria tot stand gekomen en is een lager aantal overwogen?

Antwoord 13

Er is veel tijd geïnvesteerd in het ontwikkelen van de nieuwe criteria en wegingsfactoren. We hebben daar ondersteuning bij gehad van Councyl, een organisatie die gespecialiseerd is in het ondersteunen van besluitvormingsprocessen die afhankelijk zijn van intern expertoordeel. De concept beoordelingscriteria zijn tijdens de participatiebijeenkomst in september 2025 besproken. Het uitgangspunt was om tot een dekkende set criteria te komen om alle elementen die van belang zijn te kunnen beoordelen. Elf criteria is geen uitzonderlijk hoog aantal. De subsidieregeling Vrijwillige inzet voor elkaar had twaalf criteria en Sociale Prestatie en Dagondersteuning had er tien.

Vraag 14

Waarom is niet gekozen voor een eenvoudiger aanvraagvorm, zoals een activiteitenplan, dat ook bruikbaar is voor cofinanciering?

Antwoord 14

Zoals in antwoord 11 en 12 aangegeven heeft het nieuwe aanvraagformulier ervoor gezorgd dat we de juiste informatie ontvingen, wat een eerlijk en uitvoerbaar beoordelingsproces mogelijk maakt. Activiteitenplannen missen vaak essentiële informatie en zijn lastig vergelijkbaar met elkaar. De 281 activiteiten die zijn aangevraagd konden dankzij het beoordelingsformulier sneller en eerlijker beoordeeld worden door de beoordelingscommissie, waardoor het beoordelingsproces uitvoerbaar bleef binnen de tijd en capaciteit die beschikbaar was.

Vraag 15

Waarom is gekozen voor een vast subsidiebedrag per jaar? En waarom was dit zo zwaarwegend, dat deze voorwaarde pas op een later moment is toegevoegd?

Antwoord 15

Tijdens de informatiebijeenkomsten begin 2026 werden hier vragen over gesteld, waardoor het besef ontstond dat dit een essentiële toevoeging was. We verlenen subsidie voor een periode van vier jaar, maar ons budget (subsidieplafond) loopt niet op in die periode (afgezien van jaarlijkse indexering). We kunnen niet hoger verlenen dan ons subsidieplafond. Als alle aanvragen een oplopend subsidiebedrag hadden, dan zou het plafond in 2030 het eerste vol zijn, waardoor aanvragen afgewezen hadden moeten worden terwijl er voor de jaren 2027-2029 nog budget beschikbaar was. De reden dat deze voorwaarde pas op een later moment is toegevoegd, is omdat wij hier bij de ontwikkeling van de subsidieregeling nog onvoldoende bij hadden stil gestaan.

Vraag 16

Welke mogelijkheden zijn er om tussentijds op- of af te schalen?

Antwoord 16

In overleg met de accounthouder kunnen subsidieontvangers aanpassingen doen in hun activiteitenplan. Er is echter geen extra budget beschikbaar, dus vanuit de subsidieregeling kunnen we tijdens de vierjarige periode geen groei faciliteren.

Vraag 17

Kunnen aanvragers een deel van hun overhead toeschrijven aan activiteiten? En als ze dat doen, heeft dat dan gevolgen voor de beoordeling van hun aanvraag?

Antwoord 17

Ja, overhead zijn kosten die opgevoerd kunnen worden. Er zijn op voorhand geen kostensoorten uitgesloten. Het opnemen van hoge overhead kosten kan wel nadelige gevolgen hebben voor de

beoordeling via criterium 4: de mate waarin de aanvrager laat zien wat de verhouding is tussen de hoogte van de aangevraagde subsidie en het beschreven resultaat.

Vraag 18

Is overwogen om, net als bij andere subsidieregelingen, een mondelinge toelichting mogelijk te maken om administratieve lasten te verlagen? Waarom wel of niet?

Antwoord 18

Nee, er is niet overwogen een mondelinge toelichting mogelijk te maken. Voor aanvragen van 35.000 euro subsidie per jaar of meer is een schriftelijke aanvraag een redelijke eis. Dit heeft ook te maken met de uitvoerbaarheid van het beoordelingsproces, gezien de grote hoeveelheid aanvragen. Het aanvraagformulier voor categorie A is eenvoudiger ingericht, om administratieve druk voor kleinere activiteiten te verlagen. Voor de projectsubsidie voor culturele activiteiten kan maximaal 20.000 euro subsidie aangevraagd worden.

Vraag 19

Wat wordt er precies gevraagd bij de tussentijdse en eindverantwoording, en hoe wordt voorkomen dat dit opnieuw tot hoge administratieve lasten leidt?

Antwoord 19

Het eerste moment van tussenrapportage is op z'n vroegst halverwege 2027. De vragen zullen beknopt beantwoord kunnen worden en ingestoken worden op kwantitatieve elementen en kwalitatieve elementen. Dit najaar worden de precieze vragen gedeeld met de subsidieontvangers. Aangezien er een diversiteit zit tussen subsidieontvangers van 10.000 euro tot meer dan 2 miljoen euro wordt er ook diversiteit toegepast in wat er qua verantwoording van subsidieontvangers wordt gevraagd.

Vraag 20

Voldoet een jaarverslag bij de verantwoording? Zo nee, kan dit als mogelijkheid worden toegevoegd?

Antwoord 20

In het Verantwoordingsprotocol van de gemeente Utrecht staat omschreven waar rapportages aan moeten voldoen. Een eindrapportage over het voorgaande jaar bestaat uit de inhoudelijke rapportage en de financiële rapportage. Subsidieontvangers leveren in februari de inhoudelijke rapportage aan. Jaarverslagen zijn dan meestal nog niet gereed.

Vraag 21

Kunnen ontvangers mondeling of per film (deels) hun verantwoording afleggen over de verkregen subsidie? Waarom wel of niet?

Antwoord 21

Nee, mondeling of per film verantwoording afleggen is niet voldoende. Een financiële verantwoording vraagt altijd verantwoording op papier. Daarnaast is het inzichtelijk maken van het effect en de impact die georganiseerde activiteiten hebben onderdeel van de verantwoording. Dit kan niet exclusief via gesprek of film, maar wanneer dit een toevoeging is doen partijen dit nu ook al en deze mogelijkheid zal niet verdwijnen.

Vraag 22

Kan het college uitleggen of AI en algoritmes zijn gebruikt bij de beoordeling van de subsidieaanvragen? Zo ja, op welke manier?

Antwoord 22

Nee, er is geen gebruik gemaakt van AI of andere algoritmen voor het beoordelen van de subsidieaanvragen.

Vraag 23

Welke lessen trekt het college uit deze herziening voor toekomstige herzieningen van subsidies?

Antwoord 23

We gaan de herziening van deze subsidieregelingen evalueren zoals bij vraag 11 omschreven, en nemen alle geleerde lessen mee naar toekomstige processen. Het herzien van een subsidieregeling is altijd een ingewikkeld proces dat zorgvuldig en in goede samenspraak met de stad moet worden gedaan. We volgen de effecten van de nieuwe regeling via bijeenkomsten die we twee keer per jaar organiseren, waarin we samen met de subsidieontvangers en overige relevante partners in gesprek gaan met als doel samen leren en bijsturen.

De voortgang op de beleidsnota's rapporteren we in de P&C-cyclus via de doelstellingen en indicatoren zoals in de nota's en in de Programmabegroting zijn omschreven.

Hoogachtend
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Schriftelijke vragen Hindernissen Subsidie Sociale Basis

29 juni 2026

Vragen:

Utrecht maken we samen. Samenleven is een werkwoord, dat om actieve inzet en de juiste voorwaarden vraagt zodat iedereen eraan mee kan doen. De overheid moet ruimte bieden aan de samenleving om tot bloei te komen. Zo maakt eenzaamheid plaats voor verbinding, kunnen mensen de weg terugvinden uit armoede en schulden, worden vluchtelingen goed opgevangen, heeft iedereen laagdrempelig toegang tot zorg, onderwijs en maatschappelijke en culturele activiteiten. Vele organisaties en hun vrijwilligers zijn daarin cruciaal.

Werken met vrijwilligersorganisaties is niet gratis. De gemeente helpt daar deels bij met subsidies. Het aanvragen van een aantal subsidies in het sociale domein is vernieuwd. In 2023 is besloten tot hervormingen in het sociale domein, inclusief voornemen om simpeler te organiseren.¹ Dit heeft zich gericht op een aantal subsidieregelingen² en er zou meer focus worden gebracht.³

Een aantal activiteiten, gesubsidieerd door verschillende regelingen, worden vanaf 2027 ondersteund door twee subsidieregelingen: 1) sociale basis en 2) welzijnsaccommodaties en speeltuinen in zelfbeheer.⁴ De subsidie sociale basis kent de categorieën A, B en C.⁵ Voor de laatste twee categorieën is de subsidietermijn vier jaar. Dit biedt een zekerheid waar vele blij mee zijn.

De indieners van deze vragen hebben gehoord dat deze nieuwe subsidieaanvraag wordt ervaren als een grote administratieve last. Er gaat veel tijd in zitten. Dit is tijd die vrijwilligers veel liever besteden aan het helpen van mensen. De indieners van deze vragen vinden dat de gemeente organisaties die omzien naar kwetsbare inwoners moet ondersteunen met vertrouwen, eenvoud en ruimte. Daarom hebben onderstaande fracties de volgende vragen:

¹ <https://ureka.utrecht.nl/app/instrument/4f441423-8ab4-4143-b496-a1aa2a2a0528>, Lijn 2, punt 5.

² Raadsbrief 4e kwartaal 2024 Hervormingen sociaal domein (2) - U-reka Gemeente Utrecht

³ <https://ureka.utrecht.nl/app/instrument/c673075b-911d-4e30-9e57-0e092dd1838d>

⁴ Raadsbrief Diverse onderwerpen Zorg & Welzijn - U-reka Gemeente Utrecht

⁵ Raadsbrief Subsidieregelingen sociale basis - U-reka Gemeente Utrecht

Hervorming Sociale Basis

1. Erkent het college dat vrijwilligers essentieel zijn in onze samenleving en dat belangrijk is dat zij goede ondersteuning hebben?
2. In hoeverre ziet het college de nieuwe regeling Sociale Basis als een volwaardige
3. Welke doelen of activiteiten vallen nu buiten de boot, en hoe verhoudt dit zich tot de ambitie om de sociale basis te versterken?
4. Welke gevolgen verwacht het college voor vrijwilligersorganisaties en de inwoners die zij ondersteunen?
5. Op welke manier is de input uit de gesprekken met deelnemers meegenomen in de vormgeving van de subsidieaanvraag?

Deze hervorming vindt plaats in het kader van bezuinigingen. Een kleiner budget kan gevolgen hebben voor het functioneren van organisaties, bijvoorbeeld omdat een enkele betaalde kracht een cruciale schakel in een vrijwilligersorganisatie kan zijn. Als zulke schakels wegvallen, kunnen bezuinigingen op de korte termijn leiden tot hogere maatschappelijke kosten op de lange termijn.

6. Wat is de totale bezuiniging binnen de sociale basis en welke verwachtingen zijn gewekt richting organisaties? En hoe verhoudt dit zich tot [M197](#) Gebruik de kracht van de samenleving?⁶
7. Hoe voorkomt het college dat bezuinigingen lijden tot hogere maatschappelijke kosten op de lange termijn?

Voorwaarden Aanvragen

De indieners van deze vragen hebben van meerdere aanvragers gehoord dat de subsidieaanvraag een stuk ingewikkelder is geworden. Zeker voor kleine organisaties heeft dit een grote impact

8. Hoe kijkt het college terug op de communicatie en het proces rondom de nieuwe aanvraagformulieren, inclusief de verschoven deadlines en de aanvankelijke onduidelijkheid over woord- versus tekenlimieten?
9. Waarom is er gekozen voor aanvragen per activiteit, in plaats van voor bepaalde delen of doelen van een organisatie? Herkent het college dat organisaties moeite hadden met het aanvragen per activiteit en de vele deelvragen?
10. Kunnen (nieuwe) aanvragers ondersteuning krijgen bij het schrijven van aanvraag? Zo ja, op welke manier?
11. Hoe reflecteert het college op de forse tijdsinvestering die de nieuwe procedure heeft gevraagd van vrijwilligersorganisaties, en mogelijke verschillen daarin tussen grotere en kleinere organisaties?

Veel vragen in het aanvraagformulier hebben vervolgvragen, vooral voor categorieën B en C. Elke deelvraag zullen aanvragers zo ruim mogelijk willen beantwoorden, om zo goed mogelijk uit te leggen waar hun organisatie voor staat. Het zou makkelijker zijn als onderwerpen binnen een vraag worden afgehandeld. Er wordt getoetst aan de hand van elf criteria.

12. Waarom heeft dit niet geleid tot elf, meer algemene vragen?

⁶ [M196 Gebruik de kracht van de samenleving - U-reka Gemeente Utrecht](#)

13. Hoe zijn de criteria tot stand gekomen en is een lager aantal overwogen?

Voor de voormalige subsidieregeling Vrijwillige inzet hoefde geen vragenlijst ingevuld worden, maar voldeed een activiteitenplan dat voldeed aan bepaalde eisen. Zulke activiteitenplannen kunnen ook weer gebruikt worden bij het zoeken naar cofinanciering.

14. Waarom is niet gekozen voor een eenvoudiger aanvraagvorm, zoals een activiteitenplan, dat ook bruikbaar is voor cofinanciering?

In een stad met een groeiende hulpvraag, is het niet ondenkbaar dat aanvragers en hun activiteiten groeien in de loop van de vier jaar van de subsidietermijn (voor de categorieën B en C). Tegelijkertijd bieden langere termijnen ook meer zekerheid voor de vrijwilligersinitiatieven.

15. Waarom is gekozen voor een vast subsidiebedrag per jaar? En waarom was dit zo zwaarwegend, dat deze voorwaarde pas op een later moment is toegevoegd?

16. Welke mogelijkheden zijn er om tussentijds op- of af te schalen?

Er wordt in het aanvraagformulier gevraagd naar de noodzakelijkheid van kosten. Het is belangrijk om zuinig om te gaan met de gemeentelijke middelen. Maar tegelijkertijd is het begrijpelijk dat er, naast de directe kosten voor activiteiten, ook overhead is voor de vrijwilligersorganisaties.

17. Kunnen aanvragers een deel van hun overhead toeschrijven aan activiteiten? En als ze dat doen, heeft dat dan gevolgen voor de beoordeling van hun aanvraag?

Mondelinge aanvragen

Voor sommige subsidies, zoals de projectsubsidie voor culturele activiteiten, bestaat de mogelijkheid om een mondelinge toelichting te geven bij de aanvraag. Mondelinge aanvragen of toelichtingen zouden de administratieve druk van aanvragen flink kunnen verminderen en zijn laagdrempeliger dan een formulier.

18. Is overwogen om, net als bij andere subsidieregelingen, een mondelinge toelichting mogelijk te maken om administratieve lasten te verlagen? Waarom wel of niet?

Verantwoording

Veel administratie bij de aanvraag, doet vrezen voor het papierwerk bij de (tussentijdse) verantwoording. Te veel controle strookt niet met het principe om organisaties te vertrouwen.

19. Wat wordt er precies gevraagd bij de tussentijdse en eindverantwoording, en hoe wordt voorkomen dat dit opnieuw tot hoge administratieve lasten leidt?

20. Voldoet een jaarverslag bij de verantwoording? Zo nee, kan dit als mogelijkheid worden toegevoegd?

21. Kunnen ontvangers mondeling of per film (deels) hun verantwoording afleggen over de verkregen subsidie? Waarom wel of niet?

Gebruik AI

Gebruik van AI en algoritmes wordt steeds gangbaarder. Bij de beoordeling van subsidieaanvragen zou dat ongewenste gevolgen kunnen hebben: gevoelige gegevens kunnen in handen komen van AI-diensten; antwoorden kunnen verkeerd worden geïnterpreteerd; en het gebruik van sleutelwoorden kan bovenmatig worden beloond.

22. Kan het college uitleggen of AI en algoritmes zijn gebruikt bij de beoordeling van de subsidieaanvragen? Zo ja, op welke manier?

Het zou goed zijn om te leren van deze hervorming van subsidies in het sociale domein voor toekomstige hervormingen.

23. Welke lessen trekt het college uit deze herziening voor toekomstige herzieningen van subsidies?

Gesteld door:

- Derk van Bergen, ChristenUnie
- Job van den Broek, CDA
- Bernadet Veer – Gert Dijkstra, EenUtrecht
- Beau Nederhand – Charlotte Passier, Volt
- Floris van Eck – Richard Nijhof, VVD